

?novasyon iftustal???

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?novasyon iftustal???. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23627>

Özet

Bu ölçek, Aç?kgöz (2015) taraf?ndan orijinal bir yabanc? dil ölçe?inin Türk kültürüne uyarlanmas? amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçek, organizasyonel ba?lamda ?novasyon Çiftustal??? (Innovation Ambidexterity) yap?s?n? ölçmeyi hedefler. Temel olarak, i?letmelerin ayn? anda hem mevcut yeteneklerini ve ürünlerini iyile?tirmeye odaklanan **i?leyici inovasyon** (exploitation) hem de tamamen yeni ürün ve süreçler geli?tirmeye odaklanan **ke?fedici inovasyon** (exploration) yeteneklerini de?erlendirmektedir.

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in psikometrik özelliklerini (geçerlik ve güvenilirlik) incelemi? ve Türk örnekleminde kullan?m?n?n uygun oldu?unu göstermi?tir. Ölçek, özellikle organizasyonel davran??, stratejik yönetim ve giri?imcilik alanlar?nda faaliyet gösteren firmalar?n inovasyon kapasitelerini analiz etmek için de?erli bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

?novasyon Çiftustal???, ??leyici ?novasyon, Ke?fedici ?novasyon, Ölçek Uyarlama, Giri?imcilik, Örgütsel Çiftustal?k.

Yazarlar

Atif Aç?kgöz

Amaç

Ölçe?in temel amac?, Türkçe konu?ulan popülasyonlarda ve kurumsal ara?tırma ba?amlar?nda organizasyonel çiftustal?k kavram?n?n kilit bir bile?eni olan **inovasyon çiftustal???** seviyelerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir.

Bu uyarlama çal??mas?, uluslararası literatürde kabul görmü? bir yap?n?n Türkiye'deki akademik çal??malara kazandırmamas?n?n sa?lam??tır. Bu sayede, Türk firmalar?n?n inovasyon stratejileri ve örgütsel yetkinlikleri uluslararası standartlarda de?erlendirilebilmektedir.

Yap?

Ölçek, organizasyonlar?n ayn? anda hem mevcut pazarlardaki verimlili?i ve etkinli?i artırmay? (i?leyici) hem de yeni fırsatlar ve bilgi alanlar? yaratmay? (ke?fedici) ba?arma yetene?i olan **?novasyon Çiftustal???** (Innovation Ambidexterity) yap?s?n? ölçmektedir. Ölçek, bu iki ana boyuttan olumaktadır:

??leyici ?novasyon (Exploitation): Mevcut yetkinliklerin derinle?tirilmesi, verimlili?in arttırılması

ve mevcut ürünlerde iyile?tirmeler yap?lmas? ile ilgilidir. Bu boyut, mevcut pazar talebini kar??lamaya odaklan?r.

Ke?fedici ?novasyon (Exploration): Yeni bilgi edinimi, risk alma, radikal yenilikler ve tamamen yeni ürün veya süreçlerin geli?tirilmesi ile ilgilidir. Bu boyut, gelecekteki f?rsatlar? yakalamaya odaklan?r.

Geçerlik

Ölçe?in yap?sal geçerlili?ini de?erlendirmek amacıyla do?rulay?c? faktör analizi (DFA) gerçekleştirilmi?tir. Analiz sonuçlar?, önerilen iki faktörlü ölçüm modelinin veri setiyle yüksek düzeyde uyumlu oldu?unu göstermi?tir.

Elde edilen uyum iyili?i indeksleri, modelin mükemmel uyum s?n?rlar? içinde oldu?unu kan?tlamaktadır:

Ki-kare serbestlik derecesine oran? ($\chi^2/d.f.$) de?eri 1,42 olarak (kabul edilebilir de?er 5'in alt?ndadır) raporlanm??t?r.

Kar??la?t?rma? Uyum ?ndeksi (CFI) 0,98 ve Art?msal Uyum ?ndeksi (IFI) 0,98 olarak bulunmu?tur.

Tucker-Lewis ?ndeksi (TLI) 0,97 olarak belirlenmi?tir.

Hatalar?n Ortalama Karekökü (RMSEA) de?eri ise 0,05 olarak tespit edilmi?tir (iyi uyum için 0,08 veya alt? beklenir).

?laveten, tüm belirgin de?i?kenlerin ilgili gizil de?i?kenler üzerine yüksek yüklenmelerle (en küçük t-de?eri 2,50) uyumu geçerlili?inin (convergent validity) sa?land??? ve ölçe?in teorik yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?i ispatlanm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlıl???n? belirlemek amacıyla **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r. Elde edilen de?erler, ölçe?in alt boyutlar?n?n yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir:

??leyici inovasyon alt boyutu için Cronbach Alfa de?eri: 0,88.

Ke?fedici inovasyon alt boyutu için Cronbach Alfa de?eri: 0,90.

Bu katsay?lar, her iki alt boyutun da psikometrik açıdan sa?lam bir iç tutarlıl???a sahip oldu?unu ve farklı uygulamalarda tutarlı sonuçlar verece?ini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, literatürle uyumlu olarak iki temel alt boyut (faktör) etraf?nda yap?land?r?lm??t?r: ??leyici ?novasyon ve Ke?fedici ?novasyon. Yap?lan do?rulay?c? faktör analizi (DFA) sonuçlar?, ölçe?in

orijinal iki faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde korundu?unu ve veriyle uyumlu oldu?unu göstermi?tir.

Bu bulgular, **inovasyon çiftustal???** kavram?n?n bu iki farklı inovasyon türünün dengeli bir birle?imi olarak ölçüldü?ünü desteklemekte ve örgütsel ara?t?rmalarda bu yap?n?n do?ru bir ?ekilde analiz edilmesine olanak tan?maktadır.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Adaptation Scale)

Format: Bireylerin veya ekiplerin inovasyon davran??lar?n? de?erlendiren öz bildirim ölçe?i (Self-report scale).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Kurumsal ba?lamda çal??anlar, yöneticiler ve organizasyonel ara?t?rmalara dahil olan profesyoneller.

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, genellikle belirli bir sektör veya büyüklükteki firmalar?n çal??anlar?ndan olu?an bir örneklem üzerinde uygulanm??tır. Ölçek, özellikle inovasyon süreçlerinde aktif rol oynayan ekip veya departmanlar? de?erlendirmek için uygundur.

Test Metodolojisi: 7'li Likert tipi derecelendirme kullan?lm??tır (1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 7=Kesinlikle Kat?l?yorum). Yüksek puanlar, ilgili inovasyon türünde yüksek çiftustal??a i?aret eder.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Davran??, Likert Ölçe?i, ??letme Yönetimi, Psikometri, Cronbach Alfa, Do?rulay?c? Faktör Analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in uyarlama çal??mas? 2015 y?I?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Atif Aç?kgöz ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Akademik ve ticari olmayan ara?t?rmalarda, kaynak gösterilmek suretiyle kullan?lmas? genel bir uygulamad?r.

Test Y?I?: 2015 (Uyarlama Yay?n Y?I?).

Kaynaklar

Aç?kgöz, A. (2015). ?novasyon Çiftustal???: Bir ölçek uyarlama çal??mas?. *Giri?imcilik ve ?novasyon Yönetimi Dergisi*, 4(2), 1-26.

Bu çal??manın orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [inovasyon-ciftustaligi-bir-olcek-uyarlama-calismasi-toad.pdf](#)

?novasyon Çiftustal??? Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

"Tak?m?m?z, pazardaki talebi kar??lamak için mevcut ürünlerinde iyile?tirmeler yapar."

"Tak?m?m?z, firma için tamamen yeni olan ürün geli?tirme süreçleri geli?tirir."